



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 605/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **ACK Auto, s. r. o.**, Duklianska 29, Prešov, IČO 36 479 195, zastúpenej JUDr. Martinom Staroňom, advokátom, Hlavná 89, Prešov, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov, odboru kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. augusta 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov, odboru kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného riaditeľstva PZ“). V napadnutom konaní navrhuje okresnému riaditeľstvu PZ prikázať konať bez zbytočných prieťahov. Zároveň sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur a náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v napadnutom konaní vystupovala v procesnom postavení poškodenej v trestnom konaní na základe trestného oznámenia podaného 21. decembra 2012 na Okresnej prokuratúre Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) proti bývalému zamestnancovi sťažovateľky. Trestné oznámenie bolo okresnou prokuratúrou odovzdané okresnému riaditeľstvu PZ 7. januára 2013 a uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 zo 6. februára 2013 bolo začaté trestné stíhanie pre pokračovací prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 2a Trestného zákona.

3. Uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 zo 16. septembra 2014 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa zo 16. septembra 2014“) bolo trestné stíhanie vo veci zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, pozn.). Proti uzneseniu vyšetrovateľa zo 16. septembra 2014 podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pv 151/13/7707-24 z 28. novembra 2014 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry z 28. novembra 2014“) tak, že v časti skutku 1 ju zamietla a v časti skutkov 2 a 3 zrušila toto uznesenie a uložila okresnému riaditeľstvu PZ, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Proti uzneseniu okresnej prokuratúry z 28. novembra 2014 (čo sa týka výroku o zamietnutí jej sťažnosti ako nedôvodnej, pozn.) podala sťažovateľka podnet na preskúmanie rozhodnutia prokurátora, ktorému Krajská prokuratúra v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) vyhovelá.

4. Ďalej sťažovateľka uviedla, že ďalším uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 z 19. apríla 2016 bolo trestné stíhanie vo veci opätovne zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Aj proti tomuto uzneseniu podala sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pv 151/13/7707-45 z 11. mája 2016 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry z 11. mája 2016“), a to tak, že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ju zamietla ako nedôvodnú. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresnej prokuratúry z 11. mája 2016 podnet na preskúmanie rozhodnutia prokurátora, ktorému krajská prokuratúra vyhovelá.

5. V ďalšom priebehu napadnutého konania bolo uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 z 28. októbra 2016 začaté podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 z 20. júla 2017 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa z 20. júla 2017“) bolo znova trestné stíhanie vo veci zastavené [podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku]. Aj proti uzneseniu vyšetrovateľa z 20. júla 2017 podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pv 151/13/7707-65 z 8. novembra 2017 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry z 8. novembra 2017“) ako nedôvodnú [podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] zamietla. Proti uzneseniu okresnej prokuratúry z 8. novembra 2017 podala sťažovateľka podnet na preskúmanie rozhodnutia prokurátora, ktorému krajská prokuratúra opäť vyhovelá a vrátila vec na nové konanie.

6. Uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 z 27. novembra 2018 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa z 27. novembra 2018“) bolo trestné stíhanie vo veci zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného zákona z dôvodu, že zanikla trestnosť činu uplynutím premlčacej doby s poukazom na § 87 ods. 1 písm. d) a e) Trestného zákona. Sťažovateľka následne aj proti uzneseniu vyšetrovateľa z 27. novembra 2018 podala sťažnosť, o ktorej rozhodla krajská prokuratúra uznesením č. k. 3 KPt 416/15/7700-22 zo 4. februára 2019 tak, že uznesenie vyšetrovateľa z 27. novembra 2018 zrušila a vec vrátila na ďalšie konanie.

7. Následne uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 z 26. septembra 2019 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa z 26. septembra 2019“) došlo znovu k zastaveniu trestného stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, po podaní sťažnosti sťažovateľky proti tomuto uzneseniu o nej rozhodla okresná prokuratúra uznesením

č. k. 1 P v 187/18/7707-22 z 11. decembra 2019 tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušila sťažnosťou napadnuté uznesenie a vec vrátila na ďalšie konanie.

8. Na záver k priebehu napadnutého konania uviedla, že od zrušenia uznesenia vyšetrovateľa z 26. septembra 2019 a vrátenia veci na ďalšie konanie do dňa podania ústavnej sťažnosti nebol vo veci vykonaný žiaden ďalší procesný úkon.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta, že výsledkom doterajšieho postupu (v čase podania ústavnej sťažnosti, pozn.) okresného riaditeľstva PZ je aj po viac ako siedmich rokoch od podania trestného oznámenia len prebiehajúce prípravné konanie vo fáze začatého trestného stíhania vo veci bez vznesenia obvinenia konkrétnej osobe. Je toho názoru, že s poukazom na trvanie napadnutého konania je možné jednoznačne konštatovať existenciu priesťahov. Argumentuje, že okresné riaditeľstvo PZ vykonávalo úkony často s odstupom niekoľkých týždňov až mesiacov, a zároveň, že jeho postup bol tiež neefektívny. Poukázala na to, že v danej trestnej veci bol len jeden podozrivý, preto považuje trvanie napadnutého konania za neospravedliteľné.

III.

Vyjadrenie okresného riaditeľstva PZ a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného riaditeľstva PZ:

10. Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti od okresného riaditeľstva PZ vyžiadal jeho vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a tiež spisový materiál k veci.

11. Okresné riaditeľstvo PZ vo svojom vyjadrení sp. zn. ORPZ-PO-OKP-729-001/2023 doručenom ústavnému súdu 13. októbra 2023 uviedlo, že sa nestotožňuje s tvrdeniami sťažovateľky o existencii priesťahov v napadnutom konaní. Argumentuje tým, že predložený spisový materiál odzrkadľuje nespočetné množstvo postupne zabezpečených dôkazov (vykonané výsluchy svedkov, zabezpečené listinné materiály, vypracovaný znalecký posudok) a v neposlednom rade aj množstvo meritórnych rozhodnutí, ktoré boli priebežne vydávané v zmysle postupne zisteného skutkového stavu. Zároveň bolo poukázané na to, že posledným meritórnym rozhodnutím bolo uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 z 31. marca 2021 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa z 31. marca 2021“), ktorým bolo trestné stíhanie zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku s poukazom na § 87 ods. 1 písm. d) a e) Trestného zákona (ktoré nadobudlo právoplatnosť 25. mája 2021, pozn.).

III.2. Prehľad procesných úkonov:

12. Z obsahu okresným riaditeľstvom PZ zaslaného spisového materiálu k veci v zásade vyplýva totožný priebeh napadnutého konania, ako ho uviedla aj sťažovateľka (ako je uvedený v bodoch 2 až 8 tohto rozhodnutia, pozn.). Taktiež z neho vyplýva, že vo veci bolo vykonávaných viacero výsluchov, a to aj opakovane, a po vrátení veci (po zrušení uznesenia vyšetrovateľa z 26. septembra 2019, pozn.) bol uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ

ČVS: ORP-45/OEK-PO-2013 z 31. decembra 2020 pribratý znalec z odboru ekonómie a manažmentu, odvetvia personalistiky na vypracovanie znaleckého posudku. Následne bol vo veci vypracovaný znalecký posudok č. 12/2021 z 24. februára 2021 a po jeho predložení bolo vydané uznesenie vyšetrovateľa z 31. marca 2021, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku s poukazom na § 87 ods. 1 písm. d) a e) Trestného zákona. Proti uzneseniu vyšetrovateľa z 31. marca 2021 podala sťažovateľka sťažnosť (okresnému riaditeľstvu PZ doručení 26. apríla 2021, pozn.), o ktorej bolo rozhodnuté uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1 Pv 187/18/7707-39 z 25. mája 2021 tak, že bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva PZ v napadnutom konaní.

14. Vo vzťahu k predmetu tejto ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

15. Podľa § 210 Trestného poriadku obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prieťahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

16. Z uvedeného ustanovenia Trestného poriadku teda vyplýva, že túto žiadosť, ktorá má formu podania, môže podať aj poškodený (teda sťažovateľka, pozn.), pričom jej podaním sa mohla sťažovateľka domáhať práve aj odstránenia namietaných prieťahov v napadnutom konaní (teda v rámci prebiehajúceho vyšetrovania vedeného vyšetrovateľom okresného riaditeľstva PZ, pozn.). Je potrebné doplniť, že túto žiadosť môže podať oprávnená osoba kedykoľvek, a to aj opakovane. Ak by po podaní tejto žiadosti prokurátor zistil v postupe policajta prieťahy, je oprávnený ich odstrániť buď sám, alebo na ich odstránenie je oprávnený dať pokyn a oprávnenú osobu musí o výsledku preskúmania podnetu a o tom, aké boli urobené opatrenia v záujme nápravy zistených nedostatkov, písomne upovedomiť.

17. Ústavný súd po preštudovaní spisového materiálu okresného riaditeľstva PZ zistil, že v jeho postupe sa (a to opakovane, pozn.) vyskytli dlhodobejšie obdobia jeho úplnej nečinnosti (je možné uviesť obdobie úplnej nečinnosti napríklad od júna 2015 do marca 2016 či od októbra 2016 do marca 2017, pozn.), pričom aj v ostatnom období medzi vykonávaním jednotlivých úkonov sa pravidelne vyskytovali zjavne neprimerané časové odstupy (v zásade v trvaní aj niekoľkých mesiacov, pozn.).

17.1. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že sama sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje dlhou nečinnosťou okresného riaditeľstva PZ v rámci napadnutého konania, keď tvrdí

(bod 8 tohto rozhodnutia, pozn.), že od zrušenia uznesenia vyšetrovateľa z 26. septembra 2019 a vrátenia veci na ďalšie konanie do dňa podania ústavnej sťažnosti (teda počas obdobia trvajúceho približne jeden rok, pozn.) nebol vo veci vykonaný žiaden relevantný procesný úkon.

17.2. Z obsahu predloženého spisového materiálu okresného riaditeľstva PZ jednoznačne vyplýva jeho úplná nečinnosť od zrušenia uznesenia vyšetrovateľa z 26. septembra 2019 (na základe sťažnosti sťažovateľky podanej 21. októbra 2019, pozn.) a vrátenia veci na ďalšie konanie (uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1 Pv 187/18/7707-22 z 11. decembra 2019, pozn.) až do 11. decembra 2020 (teda presne v trvaní jedného roka, pozn.). V súvislosti s týmto obdobím nečinnosti ústavný súd dáva sťažovateľke do pozornosti, že práve vtedy bol priestor (pred podaním tejto ústavnej sťažnosti, pozn.) na uplatnenie žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku z jej strany, čo však nevyužila. Zároveň po preštudovaní celého spisového materiálu k veci zistil, že sťažovateľka tento právny prostriedok (§ 210 Trestného poriadku, pozn.) na ochranu svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nevyužila vôbec počas celého trvania napadnutého konania, pričom tak urobiť mohla a mala.

18. Ústavný súd tak po preskúmaní ústavnej sťažnosti a na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu, odvolávajúc sa aj na účel inštitútu ustanoveného v § 210 Trestného poriadku, opakovane konštatuje, že sťažovateľka v rámci priebehu napadnutého konania nevyčerpala právny prostriedok na ochranu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (nepodala žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, pozn.).

19. Vzhľadom na to, že sťažovateľka nevyužila právny prostriedok ochrany svojich práv, ktorý jej osobitný predpis (Trestný poriadok, pozn.) účinne poskytuje a na ktorého použitie bola oprávnená, bolo potrebné jej ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

20. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu